

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

 Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 28. Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
спеціальність I7 Терапія та реабілітація
освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»
форма(и) здобуття освіти денна

Київ-2025 рік

ЗМІСТ

1	Загальна інформація про навчальну дисципліну	4
2	Опис навчальної дисципліни	5
2.1	Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	5
2.2	Міждисциплінарні зв'язки:	6
3	Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми	7
4	Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми	8
5	Структура та обсяг навчальної дисципліни	10
5.1	Тематика семінарських занять	11
5.2	Тематика практичних занять	13
5.3	Тематика лабораторних занять	16
5.4	Тематика самостійної роботи здобувачів	16
6	Інформація про індивідуальне завдання	17
7	Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	19
8	Політика дисципліни	20
9	Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача	22
9.1	Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.	22
9.2	Методи контролю та оцінювання	22
9.3	Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.	23
9.4	Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми підсумкового (семестрового) контролю.	25
9.5	Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті	27
10	Рекомендовані джерела інформації	28

1 Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині, ОК28
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл дисциплін професійної підготовки
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 5-й семестр
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин, в тому числі:	150
● аудиторні години	60
лекції	20
семінари	10
практичні	30
● самостійна робота	90
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій
1.7. Мова викладання	Українська
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Кандидат медичних наук, доцент Бібікова Вікторія Миколаївна
1.9. Контактна інформація викладача	bibikova.viktoriia@tnu.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни.

Навчальна дисципліна «Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти спеціальності І7 «Терапія та реабілітація» системних знань і практичних умінь, необхідних для здійснення професійної діяльності фахівця з фізичної терапії та ерготерапії у роботі з пацієнтами із соматичною патологією. Дисципліна ґрунтується на результатах навчання, здобутих у процесі вивчення пропедевтики внутрішніх хвороб, і забезпечує перехід від клінічного мислення до реабілітаційно орієнтованого підходу з урахуванням функціонального стану, активності та участі пацієнта.

У межах дисципліни розглядаються роль і місце фізичної терапії та ерготерапії у системі внутрішньої медицини, професійні функції фізичного терапевта в мультидисциплінарній реабілітаційній команді, а також принципи формування реабілітаційного діагнозу на основі клінічних даних. Значна увага приділяється реабілітаційному обстеженню пацієнтів, оцінюванню життєвих показників, толерантності до фізичного навантаження, функціональних можливостей у повсякденній діяльності, а також ризиків і безпеки застосування реабілітаційних втручань з урахуванням протипоказань і «червоних прапорців».

Зміст дисципліни охоплює особливості фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем, а також при системних, хронічних і метаболічних соматичних захворюваннях. Розглядаються функціональні порушення, що виникають у пацієнтів із патологією внутрішніх органів, принципи дозування фізичного навантаження, планування та реалізації програм фізичної терапії, а також окремі підходи ерготерапії, спрямовані на відновлення та підтримання повсякденної активності, самообслуговування та участі пацієнтів у соціальному житті.

Вивчення дисципліни здійснюється у формах лекційних, семінарських і практичних занять та передбачає виконання реферату, мультимедійної презентації і практичних робіт. Поточний контроль реалізується шляхом усного опитування на семінарських і практичних заняттях, проміжний контроль — у формі тестування після завершення кожного модуля, підсумковий контроль — у формі екзамену. Засвоєння навчального матеріалу забезпечує формування професійних компетентностей, необхідних для безпечної, ефективної та пацієнтоцентричної практики фізичної терапії з урахуванням сучасних підходів реабілітації та міждисциплінарної взаємодії.

2.1 Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині» є формування у здобувачів вищої освіти здатності здійснювати

професійну діяльність фізичного терапевта у сфері внутрішньої медицини на основі реабілітаційно орієнтованого клінічного мислення, з урахуванням функціонального стану пацієнта, його активності та участі, принципів безпеки, пацієнтоцентричності та доказової практики.

Завданнями вивчення дисципліни є опанування теоретичних засад і практичних підходів фізичної терапії у внутрішній медицині; формування вміння інтерпретувати клінічні дані, отримані на пропедевтичному етапі, з позиції фізичної терапії; розвиток навичок реабілітаційного обстеження пацієнтів із соматичною патологією, оцінювання життєвих показників, толерантності до фізичного навантаження та ризиків; засвоєння принципів планування, реалізації та модифікації програм фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів; сформуванню вміння застосовувати окремі підходи ерготерапії для відновлення та підтримання здатності пацієнтів до самообслуговування, побутової та соціальної активності; формування здатності забезпечувати безпеку пацієнтів та ефективність реабілітаційних втручань у процесі міждисциплінарної взаємодії.

Цілями вивчення дисципліни є підготовка здобувачів вищої освіти до самостійного та обґрунтованого прийняття професійних рішень у сфері фізичної терапії при соматичних захворюваннях; розвиток умінь оцінювати функціональні порушення, обмеження активності та участі пацієнтів відповідно до підходів Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я; формування здатності добирати адекватні реабілітаційні інтервенції з урахуванням клінічного стану пацієнта, етапу захворювання та реабілітаційного потенціалу; забезпечення готовності до подальшого професійного зростання, міждисциплінарної співпраці та безперервного вдосконалення фахових компетентностей у галузі фізичної терапії.

2.2 Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити:

ОК 10. Анатомія та фізіологія людини

ОК 12. Латинська мова та медична термінологія

ОК 14. Основи фізичної терапії. Вступ до спеціальності

ОК 15. Основи загальної патології та патофізіології

ОК 17. Загальна біохімія та біохімія рухової діяльності

ОК 13. Біомеханіка та клінічна кінезіологія

ОК 16. Пропедевтика внутрішніх хвороб

ОК 23. Методи дослідження у фізичній терапії

Постреквізити:

ОК 24. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях опорно-рухового апарату

ОК 29. Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних захворюваннях та онкології

ОК 26. Фізична терапія, ерготерапія в акушерстві та гінекології

ОК 27. Фізична терапія, ерготерапія в педіатрії

ОК 25. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях нервової системи

ОК 37. Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження

Формат проведення дисципліни

Вивчення дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині» здійснюється у формах лекційних і практичних занять. Освітній процес може реалізовуватися в очному, дистанційному або змішаному форматі відповідно до освітньо-професійної програми, навчального плану та чинних нормативних документів закладу вищої освіти.

Лекційні заняття спрямовані на формування системних теоретичних знань з фізичної терапії у внутрішній медицині, розкриття ролі та професійних функцій фізичного терапевта, опанування принципів реабілітаційного мислення, планування фізіотерапевтичних втручань та забезпечення безпеки пацієнтів із соматичною патологією.

Практичні заняття орієнтовані на формування та вдосконалення практичних умінь з реабілітаційного обстеження пацієнтів, інтерпретації клінічних даних з позиції фізичної терапії, оцінювання функціонального стану, толерантності до фізичного навантаження, планування та реалізації програм фізичної терапії та ерготерапії. Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування на практичних заняттях.

Проміжний контроль знань передбачає проведення тестування після завершення вивчення кожного модуля. Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється у формі екзамену.

У межах дисципліни передбачено виконання індивідуальних навчальних завдань, зокрема підготовку однієї мультимедійної презентації за темою 1.1, одного реферату за темою 2.4, а також виконання шести практичних робіт за темами 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2 та 2.3.

У разі дистанційної або змішаної форми навчання лекційні та практичні заняття проводяться з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Для організації освітнього процесу використовується освітня платформа Google Classroom, яка забезпечує доступ до навчальних матеріалів, завдань, тестів і зворотний зв'язок із здобувачами вищої освіти. Синхронна взаємодія під час лекційних і практичних занять у дистанційному форматі здійснюється за допомогою сервісу Google Meet.

3 Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

ІК1 Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми професійної діяльності фізичного терапевта з відновлення порушених рухових та пов'язаних з ними функцій опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем, які забезпечують активність та участь осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК02.** Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК03.** Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК04.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК05.** Здатність використовувати Інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК06.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК07.** Здатність до міжособистісної взаємодії
- СК01.** Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.
- СК03.** Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.
- СК04.** Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування) і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю (додаток 1 до Стандарту).
- СК06.** Здатність, за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів у різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп, під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати.
- СК07.** Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України
- СК8.** Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності та популяризувати здоровий спосіб життя.

4 Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

Програмний результат навчання	Зміст результату навчання	Форми та методи навчання	Форми контролю та оцінювання
РН02	Вміти спілкуватися українською та іноземною мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та	Лекції з використанням професійної термінології; практичні заняття з аналізу клініко-реабілітаційних	Усне опитування на практичних заняттях; оцінювання

	професійним дискурсом	ситуацій; підготовка мультимедійної презентації	презентації; модульні тести; підсумковий екзамен
PH01	Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я	Лекції з теоретичних засад рухової активності при різних патологіях; семінарські заняття з аналізу клінічних ситуацій; практичні заняття з добору та дозування терапевтичних вправ	Усне опитування на семінарських і практичних заняттях; виконання практичних робіт; тестування за модулем; екзамен
PH03	Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності	Лекційні заняття з акцентом на професійну етику фізичного терапевта; практичні заняття з розбором професійних ситуацій	Усне опитування на практичних заняттях; модульні тести; підсумковий екзамен
PH04	Вести професійну документацію.	Лекційні заняття з розглядом вимог до професійної документації у фізичній терапії, практичні заняття з опрацювання прикладів реабілітаційної документації, самостійна робота з навчально-методичними матеріалами.	Усне опитування на практичних заняттях, оцінювання виконання практичних робіт, тестування після модулів, підсумковий екзамен.
PH07	Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних і соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати взаємозв'язки між різними елементами.	Лекційні заняття з інтеграцією медико-біологічних і психосоціальних аспектів, практичні заняття з аналізом клінічних ситуацій, самостійне опрацювання фахових джерел.	Усне опитування, тестування, оцінювання реферату та презентації, аналіз результатів виконання практичних робіт.
PH09	Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань	Лекції з висвітленням доказових підходів у фізичній терапії; практичні заняття з аналізу клінічних і	Усне опитування; оцінювання реферату; модульні

		реабілітаційних кейсів; підготовка реферату	тести; підсумковий екзамен
PH10	Визначати симптоми та синдроми; описувати обмеження функціонування за МКФ; визначати реабілітаційні інтервенції	Лекційні заняття; практичні заняття з реабілітаційного аналізу клінічних даних та визначення інтервенцій	Усне опитування; оцінювання практичних робіт; модульні тести; підсумковий екзамен
PH11	Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; оцінювати структурні зміни, функції, активність та участь	Лекційні заняття; практичні заняття з виконання реабілітаційного обстеження та аналізу результатів	Усне опитування; оцінювання практичних робіт; модульні тести; підсумковий екзамен
PH12	Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії або її складові під супервізією фізичного терапевта з метою корекції порушень структури, функцій, активності та участі.	Лекційні заняття з розгляду принципів планування фізичної терапії, практичні заняття з розроблення та реалізації елементів індивідуальних програм, самостійна робота над практичними завданнями.	Усне опитування, оцінювання практичних робіт, тестування після кожного модуля, підсумковий екзамен.
PH13	Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність у взаємодії з пацієнтом і мультидисциплінарною командою	Лекційні заняття; практичні заняття з аналізу пацієнтоцентричних реабілітаційних ситуацій	Усне опитування; модульні тести; підсумковий екзамен
PH14	Проводити безпечну для пацієнта та фахівця професійну діяльність.	Лекційні заняття з розгляду принципів безпеки та профілактики ускладнень, практичні заняття з дотримання вимог безпеки під час виконання фізичних вправ і процедур, самостійне опрацювання інструктивних матеріалів.	Усне опитування, тестування, оцінювання практичних робіт, екзамен.
PH15	Безпечно та ефективно використовувати обладнання та засоби для	Лекційні заняття; практичні заняття з контролю життєвих	Усне опитування; оцінювання

	контролю життєвих показників і реабілітації	показників та застосування реабілітаційних засобів	практичних робіт; модульні тести; підсумковий екзамен
PH16	Вербально і невербально спілкуватися з різними категоріями осіб, зокрема у мультидисциплінарній команді	Практичні заняття з професійної комунікації; аналіз клініко-реабілітаційних ситуацій	Усне опитування; оцінювання практичних робіт; підсумковий екзамен
PH17	Проводити інструктаж і навчання пацієнтів, членів їх родин та опікунів.	Лекції з методики навчання пацієнтів, практичні заняття з відпрацювання навичок інструктування та пояснення вправ, самостійна підготовка навчальних матеріалів.	Усне опитування, оцінювання практичних робіт, перевірка презентації, тестування після модулів.
PH18	Оцінювати результати фізичної терапії та за потреби модифікувати реабілітаційну діяльність	Лекційні заняття; практичні заняття з аналізу ефективності реабілітаційних програм та результатів практичних робіт	Усне опитування; оцінювання практичних робіт; модульні тести; підсумковий екзамен
PH 19	Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання з допомогою самоосвіти, аналізувати досвід колег	Самостійне опрацювання навчального матеріалу, робота з рекомендованими джерелами	Поточний контроль, тестування

5 Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма навчання				
	усього годин	у тому числі			
Л		Сем	Пр	СР	
1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1 ОСНОВИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ У ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНІ.	82	12	8	14	48

1	2	3	4	5	6
<p>Тема 1.1. Роль і місце фізичної терапії у внутрішній медицині. Професійні функції фізичного терапевта у внутрішній медицині. Відмінності клінічного та реабілітаційного підходів. Формування реабілітаційного діагнозу на основі клінічних даних, отриманих на пропедевтичному етапі. Біопсихосоціальна модель і МКФ у роботі з соматичними пацієнтами</p>	20	4	2	2	12
<p>Тема 1.2. Реабілітаційне обстеження та оцінювання безпеки пацієнтів із соматичною патологією. Інтерпретація клінічних даних з позиції фізичної терапії. Оцінювання життєвих показників, толерантності до навантаження, ризиків. Скринінг протипоказань і «червоних прапорців». Планування безпечної реабілітаційної стратегії</p>	22	4	2	4	12
<p>Тема 1.3. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях серцево-судинної системи. Функціональні порушення при серцево-судинній патології. Реабілітаційна оцінка фізичної працездатності. Дозування фізичного навантаження, контроль гемодинамічних показників, профілактика ускладнень, підтримка повсякденної активності пацієнтів</p>	20	2	2	4	12
<p>Тема 1.4. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях дихальної системи. Функціональні наслідки респіраторної патології. Оцінювання дихальної функції з позиції фізичної терапії. Дихальні техніки, тренування витривалості, підвищення толерантності до фізичного навантаження, адаптація повсякденної активності пацієнтів із респіраторною недостатністю</p>	20	2	2	4	12
<p>МОДУЛЬ 2. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ ПРИ СИСТЕМНИХ ТА ХРОНІЧНИХ СОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ</p>	68	8	2	16	42
<p>Тема 2.1. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях органів травлення. Функціональні обмеження при патології травної системи. Адаптація рухової активності до клінічного стану. Роль фізичної терапії, ерготерапії у підтримці активності та участі пацієнтів</p>	20	2	2	4	12
<p>Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія при ендокринних та метаболічних захворюваннях. Порушення рухової активності та витривалості при метаболічних розладах. Реабілітаційна оцінка, планування програм фізичної активності, профілактика ускладнень.</p>	16	2		4	10
<p>Тема 2.3. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях сечовидільної та кровотворної систем. Особливості фізичної терапії при системних і хронічних станах. Оцінювання ризиків, індивідуалізація</p>	16	2		4	10

1	2	3	4	5	6
навантаження, підтримка функціональної незалежності					
Тема 2.4. Планування, реалізація та оцінювання ефективності фізичної терапії, ерготерапії у внутрішній медицині. Побудова індивідуальних програм фізичної терапії. Критерії ефективності, динамічне оцінювання, модифікація реабілітаційних втручань. Міждисциплінарна взаємодія	16	2		4	10
РАЗОМ	150	20	10	30	90
	<i>годин</i>				
	<i>кредитів</i>	5			
Підсумковий (семестровий) контроль	екзамен				

5.1 Тематика семінарських занять

П/н	Теми семінарських занять	Кількість годин
		Очна (денна)
1.	Тема 1.1. Роль і місце фізичної терапії, ерготерапії у внутрішній медицині Семінарське заняття 1 <i>Мета семінарського заняття:</i> поглибити розуміння місця фізичної терапії у системі внутрішньої медицини, сформулювати уявлення про професійні функції фізичного терапевта та особливості реабілітаційно орієнтованого клінічного мислення. <i>Зміст семінарського заняття:</i> обговорення ролі фізичної терапії у внутрішній медицині; аналіз професійних функцій фізичного терапевта у роботі з соматичними пацієнтами; дискусія щодо відмінностей клінічного та реабілітаційного підходів; заслуховування та обговорення презентацій за темою	2
2.	Тема 1.2. Реабілітаційне обстеження та оцінювання безпеки пацієнтів із соматичною патологією Семінарське заняття 2 <i>Мета семінарського заняття:</i> сформувати здатність аналізувати клінічні дані з позиції фізичної терапії та усвідомлювати значення безпеки й оцінювання ризиків у роботі з пацієнтами із соматичними захворюваннями. <i>Зміст семінарського заняття:</i> обговорення принципів реабілітаційного обстеження пацієнтів; аналіз життєвих показників і толерантності до фізичного навантаження; дискусія щодо протипоказань і «червоних прапорців» у фізичній терапії; обговорення клініко-реабілітаційних ситуацій	2
3.	Тема 1.3. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях серцево-судинної системи Семінарське заняття 3 <i>Мета семінарського заняття:</i>	2

П/н	Теми семінаських занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	поглибити розуміння функціональних порушень при серцево-судинній патології та ролі фізичної терапії у відновленні фізичної працездатності пацієнтів. Зміст семінарського заняття: обговорення функціональних наслідків серцево-судинних захворювань; аналіз підходів до дозування фізичного навантаження; дискусія щодо моніторингу стану пацієнтів під час фізичної терапії; адаптація до повсякденної діяльності розбір типових клініко-реабілітаційних кейсів	
4.	Тема 1.4. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях дихальної системи Семінарське заняття 4 Мета семінарського заняття: сформувати цілісне уявлення про особливості фізичної терапії при патології дихальної системи та її вплив на функціональний стан і якість життя пацієнтів. Зміст семінарського заняття: обговорення функціональних порушень при респіраторній патології; аналіз ролі дихальних технік і тренування витривалості; дискусія щодо підвищення толерантності до фізичного навантаження та адаптації повсякденної активності пацієнтів; обговорення практичних прикладів фізичної терапії	2
5.	Тема 2.1. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях органів травлення Семінарське заняття 5 Мета семінарського заняття: поглибити розуміння функціональних обмежень при захворюваннях органів травлення та можливостей фізичної терапії у підтримці активності та участі пацієнтів. Зміст семінарського заняття: обговорення впливу соматичної патології травної системи на рухову активність; аналіз принципів адаптації фізичних навантажень до клінічного стану пацієнта; використання ерготерапевтичних підходів для підтримки повсякденної активності пацієнтів; дискусія щодо ролі фізичної терапії у комплексній реабілітації; обговорення навчальних повідомлень за темою	2
	Всього	10

5.2 Тематика практичних занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
1.	Тема 1.1. Роль і місце фізичної терапії, ерготерапії у внутрішній медицині Практичне заняття 1	2

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<p>Мета практичної роботи: сформувати уявлення про професійну діяльність фізичного терапевта у внутрішній медицині та навчити застосовувати реабілітаційно орієнтований підхід у роботі з соматичними пацієнтами.</p> <p>Зміст практичної роботи: – аналіз професійних функцій фізичного терапевта у внутрішній медицині; – розбір прикладів реабілітаційно орієнтованого клінічного мислення; – визначення ролі фізичної терапії у мультидисциплінарній команді; – обговорення типових професійних ситуацій</p>	
2.	<p>Тема 1.2. Реабілітаційне обстеження та оцінювання безпеки пацієнтів із соматичною патологією</p> <p>Практичне заняття 2</p> <p>Мета практичної роботи: навчити здобувачів проводити реабілітаційне обстеження пацієнтів із соматичною патологією та оцінювати безпеку застосування фізичної терапії.</p> <p>Зміст практичної роботи: – аналіз клінічних даних з позиції фізичної терапії; – оцінювання життєвих показників і загального стану пацієнта; – визначення толерантності до фізичного навантаження; – виявлення протипоказань і факторів ризику.</p> <p>Практичне заняття 3</p> <p>Мета практичної роботи: сформувати навички інтерпретації результатів реабілітаційного обстеження та прийняття рішень щодо безпечної фізичної терапії.</p> <p>Зміст практичної роботи: – інтерпретація результатів обстеження; – визначення «червоних прапорців»; – формування реабілітаційного висновку; – аналіз клініко-реабілітаційних ситуацій</p>	4
3.	<p>Тема 1.3. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях серцево-судинної системи</p> <p>Практичне заняття 4</p> <p>Мета практичної роботи: навчити оцінювати функціональний стан пацієнтів із серцево-судинною патологією та визначати можливості фізичної терапії.</p> <p>Зміст практичної роботи: – оцінювання фізичної працездатності та витривалості; – аналіз гемодинамічних показників; – визначення функціональних обмежень; – інтерпретація результатів обстеження.</p> <p>Практичне заняття 5</p> <p>Мета практичної роботи: сформувати навички планування та дозування фізичного навантаження при серцево-судинних захворюваннях.</p>	4

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<p>Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – добір фізичних вправ і режимів навантаження; – визначення інтенсивності та тривалості занять; – моніторинг стану пацієнта під час занять; – аналіз ефективності фізичної терапії, ерготерапії 	
4.	<p>Тема 1.4. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях дихальної системи Практичне заняття 6 Мета практичної роботи: навчити оцінювати функціональний стан пацієнтів із патологією дихальної системи з позиції фізичної терапії. Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання дихальної функції та толерантності до навантаження; – аналіз клінічних даних і функціональних обмежень; – визначення реабілітаційних потреб пацієнта; – інтерпретація результатів обстеження. <p>Практичне заняття 7 Мета практичної роботи: сформувати навички застосування дихальних вправ і фізичної терапії при захворюваннях дихальної системи. Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – підбір дихальних технік; – тренування витривалості та контролю дихання; – дозування фізичного навантаження; – оцінювання ефективності застосованих методів 	4
5.	<p>Тема 2.1. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях органів травлення Практичне заняття 8 Мета практичної роботи: навчити оцінювати функціональні обмеження пацієнтів із патологією органів травлення та планувати фізичну терапію. Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аналіз функціонального стану пацієнта; – оцінювання впливу захворювання на рухову активність; – визначення допустимого фізичного навантаження; – інтерпретація результатів обстеження. <p>Практичне заняття 9 Мета практичної роботи: сформувати навички добору фізичних вправ при захворюваннях органів травлення. Зміст практичної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – підбір фізичних вправ з урахуванням клінічного стану; – адаптація рухового режиму; – навчання пацієнта елементам самоконтролю; – аналіз ефективності фізичної терапії 	4
6.	<p>Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія при ендокринних та метаболічних захворюваннях Практичне заняття 10</p>	4

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<p>Мета практичної роботи: навчити оцінювати рухову активність і функціональний стан пацієнтів із ендокринною та метаболічною патологією.</p> <p>Зміст практичної роботи: – оцінювання фізичної працездатності; – аналіз порушень обміну речовин; – визначення функціональних обмежень; – інтерпретація результатів обстеження.</p> <p>Практичне заняття 11</p> <p>Мета практичної роботи: сформувати навички планування фізичної терапії при ендокринних та метаболічних захворюваннях.</p> <p>Зміст практичної роботи: – добір фізичних вправ і рухових режимів; – дозування та прогресія навантаження; – профілактика ускладнень; – оцінювання ефективності втручань</p>	
7.	<p>Тема 2.3. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях сечовидільної та кровотворної систем</p> <p>Практичне заняття 12</p> <p>Мета практичної роботи: навчити оцінювати функціональний стан пацієнтів із захворюваннями сечовидільної та кровотворної систем.</p> <p>Зміст практичної роботи: – аналіз клінічних і функціональних даних; – оцінювання витривалості та рівня активності; – визначення ризиків фізичного навантаження; – інтерпретація результатів обстеження.</p> <p>Практичне заняття 13</p> <p>Мета практичної роботи: сформувати навички добору та адаптації фізичної терапії при системних соматичних захворюваннях.</p> <p>Зміст практичної роботи: – планування індивідуальних програм фізичної терапії; – адаптація навантаження до стану пацієнта; – підтримка функціональної незалежності; – аналіз ефективності фізичної терапії</p>	4
8.	<p>Тема 2.4. Планування, реалізація та оцінювання ефективності фізичної терапії у внутрішній медицині</p> <p>Практичне заняття 14</p> <p>Мета практичної роботи: навчити планувати комплексні програми фізичної терапії з урахуванням клінічного стану та реабілітаційного потенціалу пацієнта.</p> <p>Зміст практичної роботи: – формування індивідуального плану фізичної терапії; – визначення цілей і очікуваних результатів; – обґрунтування вибору методів; – аналіз клініко-реабілітаційних ситуацій.</p>	4

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	<p>Практичне заняття 15 Мета практичної роботи: сформувати навички оцінювання результатів фізичної терапії та модифікації реабілітаційних програм. Зміст практичної роботи: – оцінювання ефективності реабілітаційних втручань; – аналіз динаміки функціонального стану; – корекція програм фізичної терапії; – підсумкове обговорення результатів</p>	
	Всього	30

5.3 Тематика лабораторних занять

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

5.4 Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин
1	Тема 1.1. Роль і місце фізичної терапії, ерготерапії у внутрішній медицині	Самостійне опрацювання лекційних матеріалів; узагальнення професійних функцій фізичного терапевта у внутрішній медицині; опрацювання біопсихосоціального підходу та принципів реабілітаційного мислення; підготовка мультимедійної презентації за темою	12
2	Тема 1.2. Реабілітаційне обстеження та оцінювання безпеки пацієнтів із соматичною патологією	Опрацювання навчальних і методичних матеріалів; аналіз життєвих показників і критеріїв безпеки фізичної терапії; підготовка до виконання практичної роботи та усного опитування	12
3	Тема 1.3. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях серцево-судинної системи	Самостійне вивчення навчальних матеріалів; аналіз функціональних порушень при серцево-судинній патології; опрацювання принципів дозування фізичного навантаження; підготовка до практичної роботи та поточного контролю	12
4	Тема 1.4. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях дихальної системи	Опрацювання фахових джерел з фізичної терапії при респіраторній патології; узагальнення підходів до дихальних вправ і тренування витривалості; підготовка до виконання практичної роботи	12
5	Тема 2.1. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях органів травлення	Самостійне опрацювання навчальних матеріалів; аналіз впливу соматичної патології травної системи на рухову активність; підготовка до виконання	10

		практичної роботи	
6	Тема 2.2. Фізична терапія, ерготерапія при ендокринних та метаболічних захворюваннях	Вивчення навчальних і науково-методичних матеріалів; узагальнення підходів до фізичної терапії при метаболічних порушеннях; підготовка до практичної роботи та модульного тестування	10
7	Тема 2.3. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях сечовидільної та кровотворної систем	Опрацювання фахових джерел; аналіз функціональних обмежень і ризиків фізичного навантаження; підготовка до виконання практичної роботи	10
8	Тема 2.4. Планування, реалізація та оцінювання ефективності фізичної терапії у внутрішній медицині	Самостійний аналіз навчальних і клініко-реабілітаційних кейсів; узагальнення принципів планування та оцінювання ефективності фізичної терапії; підготовка та написання реферату; підготовка до модульного та підсумкового контролю	10
		Всього	90

6 Інформація про індивідуальне завдання

Робочою програмою дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині» передбачено виконання індивідуальних навчальних завдань як складової поточного контролю знань здобувачів вищої освіти. Індивідуальні навчальні завдання спрямовані на поглиблення та систематизацію теоретичних знань, формування практичних умінь і навичок фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів, розвиток реабілітаційно орієнтованого клінічного мислення та здатності приймати обґрунтовані професійні рішення в межах компетентності фізичного терапевта.

Індивідуальні навчальні завдання реалізуються у формі практичних робіт, реферату та мультимедійної презентації відповідно до змісту навчальних модулів і тем дисципліни. Виконання завдань здійснюється під час практичних занять, а також у межах самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Результати виконання індивідуальних завдань враховуються під час поточного контролю та підсумкового оцінювання.

6.1. Практичні завдання (ситуативні кейси)

1. Аналіз клініко-реабілітаційної ситуації пацієнта із соматичною патологією з визначенням основних функціональних проблем.
2. Визначення обмежень активності та участі пацієнта відповідно до підходів Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я.
3. Формування реабілітаційного діагнозу фізичного терапевта на основі клінічних даних та результатів реабілітаційного обстеження.
4. Оцінювання життєвих показників і толерантності до фізичного навантаження у пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи.

5. Аналіз безпечності та доцільності фізичних навантажень у пацієнтів із серцево-судинною патологією.
6. Оцінювання функціонального стану пацієнтів із захворюваннями дихальної системи.
7. Добір та обґрунтування дихальних вправ і фізичних навантажень з урахуванням клінічного стану пацієнта.
8. Аналіз функціональних обмежень у пацієнтів із захворюваннями органів травлення.
9. Планування фізичної терапії при патології органів травлення з урахуванням загального соматичного стану.
10. Оцінювання рухової активності та фізичної працездатності у пацієнтів з ендокринними та метаболічними захворюваннями.
11. Добір та дозування фізичних навантажень при ендокринній і метаболічній патології.
12. Аналіз функціонального стану пацієнтів із захворюваннями сечовидільної та кровотворної систем.
13. Визначення ризиків фізичного навантаження та протипоказань до фізичної терапії при системних соматичних захворюваннях.
14. Планування індивідуальної програми фізичної терапії у внутрішній медицині.
15. Оцінювання результатів фізичної терапії та прийняття рішень щодо корекції реабілітаційної програми відповідно до динаміки функціонального стану пацієнта.

6.2. Орієнтовні теми рефератів(1 реферат, тема 2.4)

1. Планування фізичної терапії у внутрішній медицині з урахуванням реабілітаційного потенціалу пацієнта.
2. Оцінювання ефективності фізичної терапії у пацієнтів із хронічними соматичними захворюваннями.
3. Реабілітаційно орієнтоване клінічне мислення фізичного терапевта у внутрішній медицині.
4. Модифікація програм фізичної терапії на різних етапах перебігу соматичних захворювань.
5. Пацієнтоцентричний підхід у фізичній терапії при захворюваннях внутрішніх органів.

6.3. Орієнтовні теми презентацій(1 презентація, тема 1.1)

1. Роль і місце фізичної терапії у системі внутрішньої медицини.
2. Професійні функції фізичного терапевта у роботі з соматичними пацієнтами.
3. Біопсихосоціальний підхід і його значення у фізичній терапії внутрішніх захворювань.
4. Реабілітаційний діагноз фізичного терапевта у внутрішній медицині.
5. Безпека пацієнта та оцінювання ризиків у фізичній терапії при соматичній патології.

7 Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

Для забезпечення ефективного вивчення дисципліни «Фізична терапія у внутрішній медицині» використовуються навчально-методичні, інформаційні та матеріально-технічні засоби, що забезпечують формування теоретичних знань і практичних умінь здобувачів вищої освіти.

Навчально-методичне забезпечення включає робочу програму дисципліни, конспекти лекцій, методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи, навчальні та науково-методичні матеріали з фізичної терапії у внутрішній медицині, клінічні та реабілітаційні кейси, а також матеріали для поточного, проміжного і підсумкового контролю знань.

Інформаційно-комунікаційне забезпечення передбачає використання освітньої платформи Google Classroom для розміщення навчальних матеріалів, завдань, тестів і зворотного зв'язку із здобувачами вищої освіти, а також сервісу Google Meet для проведення лекційних і практичних занять у дистанційному або змішаному форматі. Для підготовки презентацій, рефератів і виконання практичних завдань застосовуються сучасні прикладні програмні засоби.

Матеріально-технічне забезпечення охоплює навчальні аудиторії, обладнані мультимедійними засобами, комп'ютерну техніку, засоби візуалізації навчального матеріалу, а також базові засоби контролю основних життєвих показників пацієнта та допоміжні реабілітаційні засоби, що використовуються під час практичних занять.

Для проведення занять використовуються:

- шведська стінка Ladas Lider для виконання загальнорозвивальних і лікувальних вправ, спрямованих на підтримку рухової активності, мобільності та функціональної витривалості пацієнтів із соматичною патологією;
- степ-платформа Generation Fitness для дозованого аеробного навантаження, тренування витривалості та оцінювання толерантності до фізичного навантаження;
- м'ячі для фітнесу FitGo (650 мм) для виконання вправ у різних вихідних положеннях з метою розвитку координації, стабілізації та дихально-рухової взаємодії;
- медболи IronMaster (1 кг) та Record Medicine Ball (3 кг) для виконання вправ помірної інтенсивності, розвитку м'язової витривалості та функціональної сили;
- обважнювачі-манжети для рук і ніг Zelart та FitGo для дозованого функціонального тренування з урахуванням клінічного стану пацієнтів;
- набір гантелей PowerPlay Fitness Dumbbells (12 кг) для виконання силових вправ низької та середньої інтенсивності у процесі фізичної терапії;
- балансувальна платформа кільце SNS YJ05-G для тренування рівноваги, постуральної стабільності та контролю рухів;
- масажні ролики EasyFit Grid Roller Extreme та PowerPlay Mini EPP Foam Roller для елементів міофасціального розслаблення, зниження м'язового напруження та відновлення після фізичного навантаження;

- масажні м'ячі EasyFit Goober та Zelart Duoball для локальної міофасціальної релаксації та сенсорної стимуляції;
- валики та напіввалики для реабілітації і масажу EasyFit та 4Fizio для позиціонування тіла та виконання коригувальних вправ;
- ростомір медичний підлоговий Aton PM-П для антропометричного оцінювання у процесі обстеження пацієнтів;
- рулетка спортивна (стрічка мірна) геодезична Star Brand для проведення вимірювань під час функціонального оцінювання.
- тренувальні набори для розвитку навичок самообслуговування (застібки, гудзики, шнурівки, замки);
- адаптовані предмети побуту (адаптований посуд, столові прибори, допоміжні пристрої для прийому їжі);
- допоміжні засоби для одягання та самообслуговування (захвати, пристрої для надягання шкарпеток, застібання гудзиків тощо);
- тренувальні моделі для відпрацювання маніпуляцій руками та розвитку дрібної моторики

Зазначене обладнання забезпечує можливість практичного опрацювання тем дисципліни, зокрема виконання практичних робіт за темами 1.2–1.4 та 2.1–2.4, формування навичок реабілітаційного обстеження, оцінювання толерантності до фізичного навантаження, планування та реалізації програм фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Робоча програма навчальної дисципліни
- 2) Силабус дисципліни
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі,

8 Політика дисципліни

Політика / положення	Зміст
Політика щодо академічної доброчесності	Під час опанування дисципліни «Фізична терапія у внутрішній медицині» здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, виконуючи всі види навчальної діяльності самостійно. Подані роботи мають відображати реальний рівень засвоєння навчального матеріалу та сформованість професійних умінь фізичного терапевта. Порушення принципів академічної доброчесності, зокрема плагіат, фабрикація результатів або несанкціоноване використання чужих матеріалів, є підставою для застосування визначених академічних санкцій.
Використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Використання інструментів штучного інтелекту допускається виключно як допоміжний засіб для пошуку ідей, орієнтовної структури матеріалу або уточнення термінології. Результати, отримані з використанням таких

	інструментів, повинні бути критично осмислені, доопрацьовані та адаптовані здобувачем вищої освіти. Подання матеріалів без власного аналітичного внеску здобувача не допускається.
Використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Під час виконання практичних робіт, реферату та підготовки презентації дозволяється використання матеріалів з відкритих інформаційних ресурсів за умови обов'язкового зазначення джерел та дотримання правил академічного цитування. Відповідальність за коректність добору, інтерпретації та використання інформації покладається на здобувача вищої освіти.
Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	У процесі навчання всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм етичної поведінки, професійної відповідальності та взаємної поваги. Комунікація під час лекційних і практичних занять, обговорення клініко-реабілітаційних ситуацій та виконання завдань має здійснюватися у коректній, доброзичливій та професійній формі відповідно до стандартів діяльності фізичного терапевта.
Відвідування	Відвідування лекційних і практичних занять є важливою складовою освітнього процесу з дисципліни. У разі пропуску занять з поважних причин здобувач вищої освіти повинен погодити з викладачем порядок та форму опрацювання пропущеного матеріалу відповідно до вимог робочої програми.
Дедлайни	Виконання та подання практичних робіт, реферату, презентації та інших видів навчальної діяльності здійснюється у строки, визначені робочою програмою дисципліни та викладачем. Несвоєчасне подання робіт без поважних причин може вплинути на результати оцінювання або призвести до незарахування відповідного виду навчальної діяльності.
Визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Результати навчання, здобуті в інших закладах вищої освіти або в межах програм академічної мобільності, можуть бути зараховані за умови їх відповідності програмним результатам навчання дисципліни та чинним нормативним документам Університету.
Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Результати навчання, здобуті шляхом неформальної або інформальної освіти, можуть бути визнані відповідно до встановлених в Університеті процедур за наявності документального або іншого підтвердження досягнення визначених програмних результатів навчання (платформи: Physiopedia Plus, Академія НСЗУ, Prometheus)
Порядок відпрацювання пропущених занять	Пропущені з поважних причин лекційні або практичні заняття відпрацьовуються шляхом виконання індивідуальних, практичних або аналітичних завдань у формах і строки, погоджені з викладачем.
Оцінювання	Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до затверджених критеріїв та процедур поточного, проміжного і підсумкового контролю, забезпечуючи об'єктивність, прозорість та відповідність програмним результатам

9 Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

9.1 Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині» проводиться у формі екзамену відповідно до навчального плану та вимог освітньо-професійної програми спеціальності І7 «Терапія та реабілітація».

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється поетапно протягом усього періоду вивчення дисципліни та включає поточний, проміжний і підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться під час лекційних і практичних занять, а також у процесі виконання завдань самостійної та індивідуальної роботи. Його метою є систематичне відстеження рівня засвоєння теоретичних положень дисципліни, сформованості професійних умінь фізичної терапії у внутрішній медицині та здатності застосовувати знання для аналізу клініко-реабілітаційних ситуацій.

У межах поточного контролю передбачено усне опитування на практичних заняттях, перевірку й оцінювання виконання практичних завдань (ситуативних кейсів) за темами 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2 та 2.3, оцінювання мультимедійної презентації за темою 1.1 і реферату за темою 2.4. Проміжний контроль здійснюється у формі тестування після завершення кожного навчального модуля. Результати виконання всіх видів навчальної діяльності враховуються при формуванні загальної семестрової оцінки.

Здобувач вищої освіти, який за результатами поточного та підсумкового контролю не набрав мінімально необхідної кількості балів (60 балів), вважається таким, що не виконав вимоги навчальної дисципліни, і має академічну заборгованість у порядку, визначеному чинними нормативними документами.

9.2 Методи контролю та оцінювання

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині» здійснюється із застосуванням комплексу взаємодоповнювальних методів контролю, спрямованих на перевірку теоретичної підготовки, рівня сформованості практичних навичок і здатності здобувачів вищої освіти приймати обґрунтовані професійні рішення у сфері фізичної терапії.

Основними методами контролю є усне опитування під час практичних занять, оцінювання виконання практичних робіт клініко-реабілітаційного спрямування, перевірка індивідуальних письмових і презентаційних завдань,

а також тестовий контроль після завершення кожного навчального модуля. У процесі практичних занять особлива увага приділяється здатності здобувачів аналізувати клінічні дані, коректно оцінювати функціональний стан пацієнтів, обґрунтовувати вибір реабілітаційних інтервенцій, дотримуватися принципів безпеки та модифікувати програми фізичної терапії відповідно до отриманих результатів.

Поєднання різних методів контролю забезпечує об'єктивне, системне та всебічне оцінювання навчальних досягнень, дозволяє визначити рівень сформованості програмних результатів навчання та відповідність підготовки майбутніх фахівців вимогам професійної діяльності фізичного терапевта у сфері внутрішньої медицини.

9.3 Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни «Фізична терапія у внутрішній медицині» здійснюється на основі результатів виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою дисципліни, та спрямоване на визначення рівня сформованості теоретичних знань, практичних умінь, реабілітаційно орієнтованого клінічного мислення, а також здатності застосовувати отримані знання у професійній діяльності фізичного терапевта при соматичній патології.

Оцінювання захисту реферату та презентації

1 бал нараховується у разі поверхневого розкриття теми, фрагментарного викладу матеріалу без чіткої логіки та взаємозв'язку з фізичною терапією у внутрішній медицині; використання фахової термінології є обмеженим або неточним; висновки не відображають реабілітаційної спрямованості роботи; під час захисту здобувач демонструє неповне розуміння матеріалу та має труднощі з відповідями на запитання.

2 бали нараховуються у разі повного, структурованого й логічного розкриття теми; коректного використання фахової термінології; обґрунтованого висвітлення ролі фізичної терапії у внутрішній медицині; формулювання змістовних висновків із урахуванням функціонального стану пацієнта; під час захисту здобувач упевнено аргументує свою позицію та демонструє розуміння практичного значення представленого матеріалу.

Оцінювання усних відповідей під час практичних занять

1 бал нараховується за відповідь, що відображає загальне уявлення про тему, але є непослідовною, неповною або містить неточності у поясненні понять; зв'язок теоретичного матеріалу з практикою фізичної терапії виражений слабо або відсутній.

2 бали нараховуються за чітку, логічно побудовану та аргументовану відповідь, у якій здобувач коректно розкриває основні положення теми, демонструє розуміння функціональних аспектів соматичних захворювань і здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Оцінювання доповнень під час усного опитування

1 бал нараховується за коротке доповнення, що уточнює окремий аспект питання без поглибленого аналізу або узагальнення.

2 бали нараховуються за змістовне доповнення, яке логічно розширює основну відповідь, містить обґрунтування причинно-наслідкових зв'язків і демонструє розуміння клініко-реабілітаційного значення обговорюваних положень.

Критерії оцінювання практичних завдань(ситуативних кейсів)

Оцінювання практичних робіт здійснюється з урахуванням повноти виконання завдань, коректності аналізу клініко-реабілітаційної ситуації, обґрунтованості прийнятих рішень, дотримання принципів безпеки та рівня самостійності здобувача.

4 бали нараховуються у разі повного, самостійного та методично обґрунтованого виконання практичної роботи; клініко-реабілітаційну ситуацію проаналізовано всебічно; функціональні порушення та обмеження активності визначено коректно; запропоновані заходи фізичної терапії є доцільними, безпечними та адаптованими до стану пацієнта; здобувач упевнено аргументує свої рішення та демонструє сформоване реабілітаційне мислення.

3 бали нараховуються у разі правильного виконання практичної роботи з окремими неточностями в аналізі функціонального стану або формулюванні висновків; загальна логіка роботи збережена; здобувач пояснює основні етапи виконання завдання, однак аргументація окремих рішень є недостатньо розгорнутою.

2 бали нараховуються у разі часткового виконання практичної роботи або поверхневого аналізу клініко-реабілітаційної ситуації; допущені помилки у визначенні функціональних проблем або доборі заходів фізичної терапії; під час захисту здобувач має труднощі з поясненням прийнятих рішень.

1 бал нараховується у разі неповного виконання практичної роботи, наявності суттєвих помилок у розумінні функціонального стану пацієнта, відсутності логічного обґрунтування запропонованих заходів фізичної терапії та нездатності аргументувати власні рішення.

Критерії оцінювання презентації, доповідей, рефератів, схем

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, реферату

Кількість балів	Мета	Висновки	Ключові положення	Структура
3-4 бали	Мета роботи чітко сформульована, повністю відповідає змісту теми та завданням фізичної терапії, ерготерапії у	Висновки є логічними, узагальнюють результати роботи та демонструють розуміння функціональних порушень,	Ключові положення подані повно, аргументовано, відображають зв'язок між теоретичними засадами, клінічними	Робота має чітку, послідовну структуру; матеріал викладено логічно, з дотриманням внутрішніх зв'язків між

	внутрішній медицині; матеріал цілеспрямовано орієнтований на функціональний стан пацієнта, реабілітаційне мислення та професійну роль фізичного терапевта	безпеки й практичного значення фізичної терапії при соматичних захворюваннях	даними та реабілітаційними інтервенціями	розділами
2 бали	Мета загалом відповідає темі, однак окремі аспекти сформульовані узагальнено або не повністю відображають специфіку фізичної терапії, ерготерапії у внутрішній медицині	Висновки сформульовані коректно, але частково носять описовий характер або недостатньо пов'язані з функціональним підходом	Ключові положення визначені, проте окремі з них подані без належного обґрунтування або з обмеженим аналізом	Структура роботи в основному дотримана, можливі незначні порушення логіки викладу або нерівномірний розподіл матеріалу
1 бал	Мета сформульована нечітко або не узгоджується зі змістом роботи; реабілітаційна спрямованість і зв'язок з фізичною терапією, ерготерапією при соматичній патології виражені слабо	Висновки мають загальний характер, не узагальнюють отримані результати та не відображають практичного значення роботи	Ключові положення подані фрагментарно, без системності та професійного аналізу	Робота характеризується порушенням структури, непослідовністю або фрагментарністю викладу, що ускладнює сприйняття матеріалу

9.4 Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять

	Поточне оцінювання та самостійна робота												
	Модуль 1					Модуль 2					ПТ	ДБ	Е
	1.1	1.2	1.3	1.4	тест	2.1	2.2	2.3	2.4	тест			

	5	6	6	6	6	4	6	6	5	6	56	4	40	
Розподіл балів за видами діяльності:														
УО		2	2	2			2	2			10			
Р									3		3			
П	3										3			
З	2								2		4			
ПЗ(СК)		4	4	4		4	4	4			24			
	29 балів						27 балів							
	Загальна рейтингова оцінка											100		

Умовні позначення, що використовуються в таблиці:

ДБ – додаткові бали

ПТ – підсумок по темах та СР

Е - екзамен

УО – усне опитування на практичному занятті

Р – написання реферату

П – створення презентації

З – захист презентації, реферату на практичному занятті

ПЗ(СК) – виконання практичного завдання (ситуативного кейсу)

Розподіл балів за видами діяльності

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Усне опитування на практичних заняттях	2	5	10	екзамен
Підготовка презентацій	3	1	3	
Підготовка рефератів	3	1	3	
Практичне завдання (ситуативний кейс)	4	6	24	
Захист рефератів, презентацій на практичних заняттях	2	2	4	
Тестування	6	2	12	
Додаткові бали за участь в студентських конференціях, круглих столах, тощо	4	1	4	
Разом			60	40
Розрахунок балу за залік : $10+3+3+24+4+12+4+40 = 100$				

Критерії оцінювання екзамену

40–35 балів – здобувач вищої освіти демонструє глибоке, системне та цілісне розуміння змісту дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині». Відповідь є логічно вибудованою, послідовною та професійно обґрунтованою. Здобувач упевнено орієнтується у

функціональних порушеннях при соматичних захворюваннях, коректно використовує фахову термінологію, аргументовано пояснює вибір реабілітаційних інтервенцій з урахуванням клінічного стану, толерантності до фізичного навантаження та принципів безпеки. Продемонстровано здатність аналізувати клініко-реабілітаційні ситуації, визначати реабілітаційні пріоритети, формувати реабілітаційний діагноз і обґрунтовувати програму фізичної терапії з позиції пацієнтоцентричного підходу.

34–25 балів – здобувач вищої освіти в основному володіє навчальним матеріалом дисципліни, правильно відтворює ключові положення та орієнтується в типових функціональних порушеннях при захворюваннях внутрішніх органів. Відповідь є загалом правильною, однак містить недостатньо розгорнуті пояснення або обмежену аргументацію щодо вибору методів фізичної терапії. Клініко-реабілітаційні приклади подані узагальнено, без глибокого аналізу ризиків, безпеки та індивідуалізації реабілітаційних втручань.

24–10 балів – здобувач вищої освіти має фрагментарні знання з дисципліни; відповідь є непослідовною, поверховою та недостатньо обґрунтованою. Допускаються істотні неточності у визначенні функціонального стану пацієнта, цілей фізичної терапії, засобів реабілітації та принципів безпечного дозування фізичного навантаження. Здобувач демонструє слабе розуміння взаємозв'язку між клінічними даними, реабілітаційними цілями та очікуваними результатами фізичної терапії.

9 балів і менше – здобувач вищої освіти демонструє низький рівень підготовки; відповідь є неструктурованою, фрагментарною та не відображає розуміння базових принципів фізичної терапії у внутрішній медицині. Допущені помилки свідчать про несформованість фундаментальних професійних знань, відсутність реабілітаційно орієнтованого клінічного мислення та нездатність застосовувати теоретичні положення дисципліни у практичній діяльності фізичного терапевта.

9.5 Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками

B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів		Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів		Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10 Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Bibikova V, Savosko S., Verbitskiy V., Semenyk V.,, Resident peritoneal macrophages activity following intracerebral hemorrhage. Reports of morphology. 2026; 1/2. Scopus.
2. Бібікова В.М., Боярчук О.Д., Роль медичної фізіології у медичній реабілітації. Пспективи та інновації науки (серія Медицина) №12, 2025. Фахова стаття.
3. Богдановська Н. В., Кальонова І. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підручник. Суми : Університетська книга, 2020. 328 с.
4. Вакуленко Л. О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії [Текст] : підручник / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко та ін. ; редкол.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук. — Тернопіль : ТНМУ "Укрмедкнига", 2021. — 372 с.
5. Григус І.М. Фізична терапія в кардіології: навчальний посібник / І.М. Григус, Л.Б.Брега – Рівне: НУВГП, 2018. – 268 с.
6. Методичні рекомендації до самостійної роботи студента з дисципліни «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності серцево-судинної та дихальної систем»: для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / уклад.: М.С. Балаж, В.В. Вітомський, В.В. Безугла, В.В. Кормільцев, І.М. Марценюк, М.В. Вітомська, О.Д. Калінкіна, О.Б. Лазарева - Київ: НУФВСУ, 2021. - 72 с.
7. Мироненко С.Г. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання: Навчальний посібник. – Полтава, 2019. – 50 с.

8. Терапевтичні вправи: навчальний посібник / О. Єжова, К. Тимрук-Скоропад, Л. Ціж, О. Ситник – Житомир, ПП "Євро-Волинь", 2021. – 152 с.
9. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб : метод. вказ. до проведення практичного заняття магістрів 1-го курсу IV мед. фак-ту /упоряд. А. Г. Істомін, О. В. Луценко, О. В. Резуненко та ін. – Харків: ХНМУ, 2020. – 40 с.
10. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб при захворюваннях дихальної системи. Методики дихальної гімнастики : методичні рекомендації для позааудиторної самостійної підготовки до практичних занять здобувачів вищої медичної освіти 4-го року навчання з дисципліни «Внутрішня медицина (в тому числі ендокринологія)» [Електронний ресурс] / уклад. О. О. Власенко, Е. В. Карнаух, М. С. Бринза. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – (PDF 62 с.)

Додаткова література

1. Бібікова В.М., Мотивація як фактор відновлення (реабілітації) після гострих порушень мозкового кровообігу (ГПМК). VI Міжнародна науково-практична конференція Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського до 107-ї річниці від дня заснування університету. Тези
2. Григус І. М. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта [Текст] : навч. посіб. / І. М. Григус, О. Б. Нагорна. — Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2023. — 176 с.
3. Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів: навчальний посібник для студентів 4 курсу медичного факультету з навчальної дисципліни «Основи фізичної терапії та ерготерапії», спеціальності 227 – Фізична терапія, ерготерапія / уклад.: Д.І. Дац, С.М. Канигіна, О.О. Черепок, Н.Г. Волох. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2023. - 196 с.
4. Фізична терапія при хірургічних захворюваннях: навчальний посібник [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», спеціалізації «Фізична терапія, ерготерапія»/ О.О. Глиняна, Ю.В. Копчинська, І.Ю. Худецький; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл 173 МБ). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 207 с.

Інформаційні ресурси.

1. Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів (Ukrainian Physical Therapy Association) — офіц. сторінка організації з професійними ресурсами та рекомендаціями. — Режим доступу: <https://www.facebook.com/uptaua/> Facebook
2. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини (наукові статті та огляди за темами фізичної терапії). — Режим доступу: <https://uaomt.org/files/jorn1.pdf> uaomt.org